

RI&E en Plan van Aanpak

Porto Franco

Trainer/adviseur/veiligheidskundige

Medezeggenschap en Arbo

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Veilig werken in Nederland

± 2.300

ernstige ongevallen per jaar

waarbij sprake is van blijvend letsel, ziekenhuisopname of overlijden. Gemiddeld aantal bij Inspectie SZW gemelde ongevallen.

Meer dan

200.000
ongevallen per jaar

Medewerkers die fysiek of geestelijk letsel hebben opgelopen door een arbeidsongeval.

60

doden

gemiddeld per jaar,
tussen 1-2 per week.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Veilig werken in Nederland:

Top 3 type ernstige ongevallen

1

Machine- ongeval

Meest voorkomende oorzaak
Machine onvoldoende afgeschermd.

Achterliggende oorzaak
Onvoldoende materiaal beschikbaar
gesteld.

2

Ongeval met vallende objecten (niet van kranen)

Meest voorkomende oorzaak
Voorwerpen onvoldoende vastgemaakt.

Achterliggende oorzaak
Onvoldoende alertheid op veiligheid.

3

Val van ladder of trapje

Meest voorkomende oorzaak
Ladder verkeerd geplaatst.

Achterliggende oorzaak
Onvoldoende alertheid op veiligheid.

Veilig werken in Nederland:

Top 4 sectoren met de meeste ongevallen

1

Industrie

- 1 Machineongeval
- 2 Ongeval met vallende objecten (niet van kranen).
- 3 Val van ladder of trapje.

2

Bouw

- 1 Val van dak, vloer of platform.
- 2 Val van ladder of trapje.
- 3 Val van steiger.

3

Handel

- 1 Machineongeval
- 2 Ongeval met vallende objecten (niet van kranen).
- 3 Val van ladder of trapje.

4

Vervoer en
opslag

- 1 Aanrijding door een voertuig.
- 2 Ongeval in/op bewegend voertuig.
- 3 Ongeval met vallende objecten (niet van kranen).

Daarom Arbowet!

- **Bevordering** Veiligheid en Gezondheid bij Werken;
- Versterken **eigen verantwoordelijkheden**
- Werkgever en werknemer zijn **samen** verantwoordelijk voor een gezond arbeidsklimaat

De kernbepalingen van de Arbowet

- Inrichting van de interne Arbozorg
- Actuele RI&E (met Plan van Aanpak)
- Contract met een Arbodienst of bedrijfsarts
- Adequate bedrijfshulpverlening

Aandachtsgebieden Arbowet

Veiligheid:

Gezondheid:

Psycho Sociale
Arbeidsbelasting

Arbowet artikel 5, lid 1

“Bij het voeren van het arbeidsomstandighedenbeleid legt de werkgever in een inventarisatie en evaluatie schriftelijk vast welke risico's de arbeid voor de werknemers met zich brengt. Deze risico-inventarisatie en -evaluatie bevat tevens een beschrijving van de gevaren en de risico-beperkende maatregelen en de risico's voor bijzondere categorieën van werknemers.”

Arbowet - algemene zorgplicht (art 3)

- **Werkgever** draagt **zorg** voor veiligheid en gezondheid van de werknemers en voert een beleid gericht op zo goed mogelijke arbeidsomstandigheden
- Arbeid: **geen nadelige invloed** op veiligheid en gezondheid werknemer
- Gevaren en risico's bij de **bron** voorkomen of beperken
- Doeltreffende maatregelen treffen waarbij **collectieve bescherming** voorrang heeft op maatregelen met individuele bescherming

Arbowet - algemene zorgplicht (art 3)

- Inrichting van arbeidsplaatsen, werkmethoden en gebruikte arbeidsmiddelen alsmede arbeidsinhoud worden zoveel mogelijk aangepast aan **persoonlijke eigenschappen** van de werknemer
- Monotone en tempo gebonden arbeid zoveel mogelijk **vermijden** of beperken
- **Doeltreffende maatregelen treffen** voor EHBO, brandbestrijding en evacuatie + doeltreffende verbindingen onderhouden met externe hulpverleningsorganisaties (BHV)

Bijzondere aspecten arbobeleid (art 3.2)

- Psychosociale arbeidsbelasting:
 - seksuele intimidatie, agressie en geweld, pesten en werkdruk die stress in de arbeidssituatie veroorzaken.
- Stress:
 - is een toestand die als negatief ervaren wordt en lichamelijke, psychische of sociale gevolgen heeft
- Verplichting werkgever
 - om een beleid gericht op voorkoming c.q. beperking van psychosociale arbeidsbelasting te voeren.

Inventarisatie en evaluatie van risico's (art 5)

- Werkgever is verplicht arbeidsrisico's te inventariseren
- Zelf doen of laten doen
- **ALTIJD** toetsing nodig door gecertificeerde Arbo deskundige
 - arbeids- en organisatiedeskundige;
 - hogere veiligheidskundige
 - arbeidshygiënist
 - Bedrijfsarts (BIG registratie)
- Plan van aanpak is onderdeel van de **RI&E**
- Werknemers informeren over **RI&E**

Waarom een RI&E?

- Wettelijke verplichting
- Nulmeting veiligheid, gezondheid en welzijn
- Stuurinformatie voor het management
- Voorkomen van juridische aansprakelijkheid
- Voorkomen van bedrijfsschade
- Voorkomen van calamiteiten en ongevallen
- Besparen of verdienen van geld

Waaraan moet de RI&E voldoen?

- **Compleet:** alle VGW aspecten voor alle werkplekken, dus ook PSA
- **Betrouwbaar:** de situatie eerlijk weergeven/ toetsing Arbodeskundige
- **Onderliggende oorzaken benoemen:** aanpassing wet 2022
- **Actueel:** de huidige situatie
- **Schriftelijk:** ter beschikking medewerkers/OR
- **Bijzondere categorieën werknemers:**
jeugdigen; ouderen; gehandicapten ; zwangeren; thuiswerkers;
vakantiewerkers; werknemers met deeltijdbanen; werknemers met een flexibele arbeidsrelatie.

Verplichte onderdelen van de RI&E

- ✓ Organisatie van de arbozorg en verzuimbeleid
- ✓ Bedrijfs hulpverlening
- ✓ Fysische factoren
- ✓ Gevaarlijke stoffen en biologische agentia
- ✓ Fysieke belasting
- ✓ Werkplekinrichting
- ✓ Arbeidsmiddelen
- ✓ Persoonlijke beschermingsmiddelen
- ✓ Functie-inhoud en werkdruk
- ✓ Psychosociale belasting
- ✓ Werk- en rusttijden
- ✓ Bijzondere groepen

Verdiepende RI&E's:

- thuiswerken
- toxische stoffen
- biologische agentia
- ioniserende straling
- geluid
- lichamelijke belasting
- beeldschermen
- persoonlijke beschermingsmiddelen
- kankerverwekkende stoffen
- asbest, lood en vinylchloride
- machines en arbeidsmiddelen
- PSA

Een RI&E is betrouwbaar

Hoe wordt de RI&E uitgevoerd?

- Documentstudie
- Vragenlijst
- Interviews
- Rondgang
- Metingen
- Alle werkplekken?
- Ook werkplekken buiten de gebouwen:
 - Thuiswerk
 - Onderweg

Gebruik de branche RI&E (Arbo catalogus)

Een RI&E is actueel → de dynamische RI&E

Moment opname heeft nadelen

Wat is er geregeld om de RI&E actueel te houden?

- Ogen en oren op de werkvloer
- Op thema's een deel RI&E uitvoeren

RI&E is een 'werkdocument'

- Wat komt er gaandeweg bij?
- Wat kunnen we afvinken?

De OR stemt in met de RI&E

Drie momenten van instemming

1. Werkwijze RI&E
2. RI&E en concept plan van aanpak
3. Plan van aanpak

De RI&E heeft aandacht voor de medewerkers

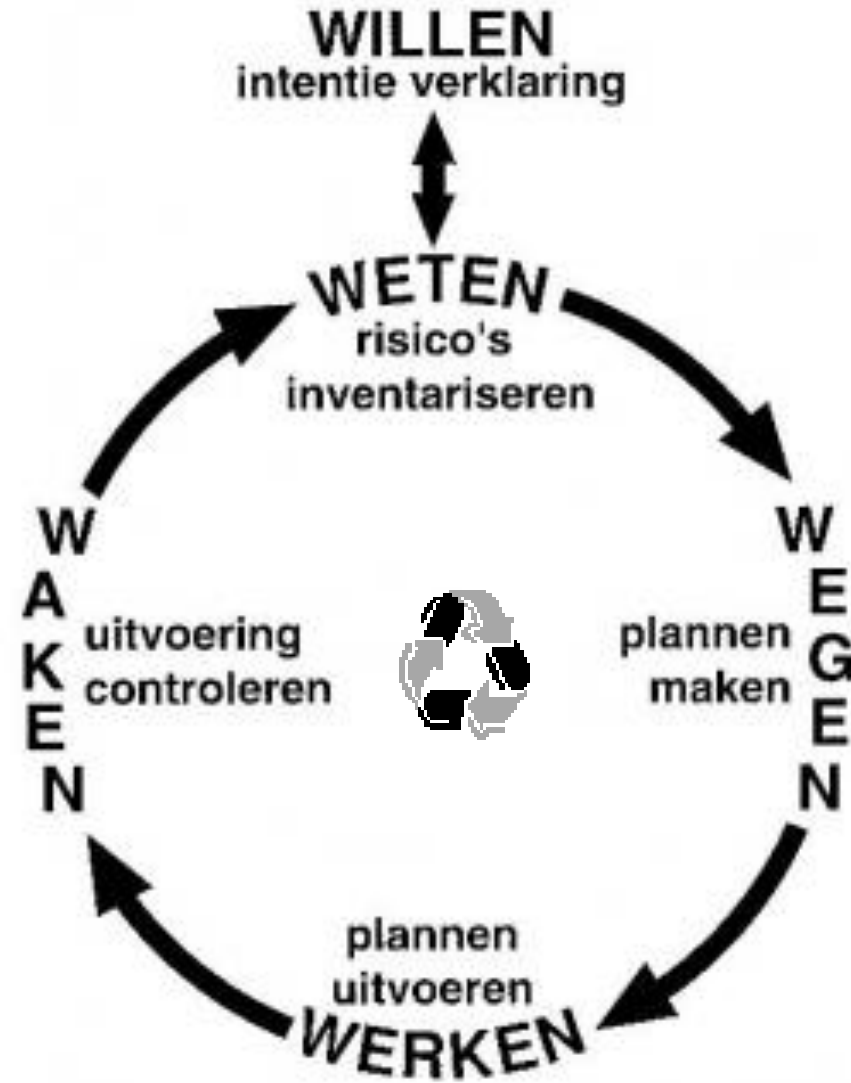
- Input via vragenlijst/enquête
- Betrokkenheid van medewerkers
- Bespreken in werkoverleg
- Voorlichting
 - risico's
 - gebruik (beschermings-)middelen
 - vaardigheden (bv. tiltechniek)
 - melden Arbo aspecten
- Controle en handhaving

Een RI&E gaat over beleid én werkvloer

- Document studie
- Ongevallenregister
- Taken en verantwoordelijkheden
- Speerpuntenbeleid
- Interviews

Een RI&E heeft aandacht voor gezondheid

- Lucht, licht, geluid, temperatuur
- Trillen
- Werkplekinrichting
- Thuiswerkplek
- Psychosociale arbeidsomstandigheden

Een RI&E bevat een weging

W	Waarschijnlijkheid	X	B	Blootstelling	X	E	Effect
10	Kan worden verwacht		10	Voortdurend		100	Catastofaal, veel doden
6	Goed mogelijk		6	Dagelijks tijdens de werkuren		40	Ramp, verscheidene doden
3	Ongewoon, maar mogelijk		3	Wekelijks of incidenteel		15	Zeer ernstig, één dode
1	Alleen mogelijk op lange termijn		2	Maandelijks		7	Aanzienlijk, ernstig letsel
0,5	Zeer onwaarschijnlijk		1	Enkele malen per jaar		3	Belangrijk, arbeidsongeschiktheid
0,2	Vrijwel onmogelijk		0,5	Zeer zelden		1	Betekenisvol, eerste hulp vereist
0,1	Virtueel onmogelijk						

=

	R	Risico	Aard van de te nemen maatregelen
I	>320	Zeer hoog	Overweeg stopzetten activiteit
II	160-320	Hoog	Onmiddellijk maatregelen vereist
	70-160	Substantieel	Correctie is nodig
III	20-70	Mogelijk	Aandacht
	<20	Licht	Misschien aanvaardbaar

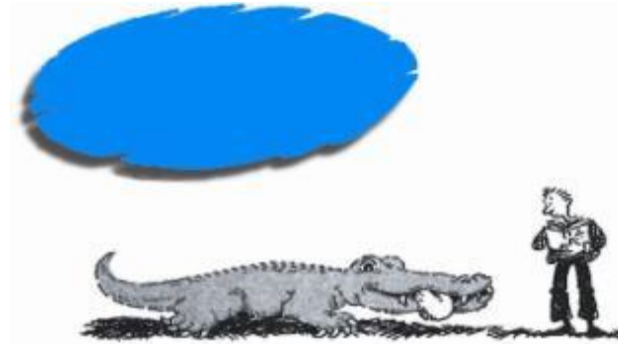
Een RI&E bevat Plan van Aanpak

- Adviezen over aanpak risico
- Bronaanpak
- Optimalisatieverplichting
 - Naar stand van de wetenschap/techniek
 - Economische verantwoord
- Concreet:
 - Prioriteiten
 - Welke actie is nodig?
 - Wie is verantwoordelijk?

Hiërarchie van maatregelen in PVA

- Gevaren vaststellen

- De risico's beoordelen

- En de bron wegnemen

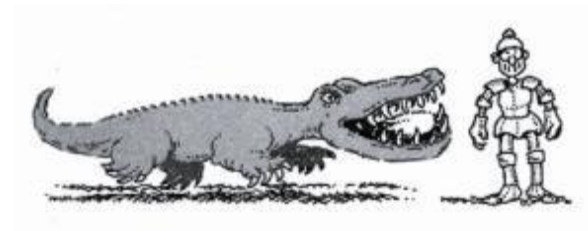
- Of een alternatief vinden
(Wat gevaarlijk is vervangen door wat minder gevaarlijk is)

- Of proberen het risico te beheersen
(collectieve beschermingsmiddelen)

- Of persoonlijke beschermingsmiddelen

Een RI&E wordt getoetst

ALTIJD toetsing (systeemtoets)
door gecertificeerde Arbo deskundige

- arbeids- en organisatiedeskundige;
- hogere veiligheidskundige
- arbeidshygiënist
- bedrijfsarts (BIG registratie)

Sinds 2022 (scopetoets)

Hogere eisen aan toetsing
Afhankelijk van onderwerp RI&E

Deskundige werknemers op gebied van preventie en bescherming (art 13 Arbowet)

- Het meewerken aan of het opstellen van een RI&E (incl. het plan van aanpak).
- Het adviseren aan en samenwerken met directie, ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging voor goede arbeidsomstandigheden.
- Het meewerken aan het uitvoeren van de maatregelen uit o.a. het plan van aanpak.
- Het samenwerken met en het adviseren aan de bedrijfsarts of de arbodienst.

Meer instemmingsrecht vanuit Arbowet

- De keuze van een arbodienst;
- Het afsluiten en veranderen van het contract met de arbodienst;
- Beleid en procedures met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen;
- De vormgeving van het ziekteverzuimbeleid, bijvoorbeeld hoe het Arbo-spreekuur te houden, hoe de verzuimcontrole te doen, op welke manier vorm te geven aan het re-integratiebeleid;
- De organisatie en inrichting van de bedrijfshulpverlening;
- De wijze waarop de verplichting een periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO) aan werknemers aan te bieden, wordt uitgevoerd;
- De wijze waarop Arbo voorlichting en -onderricht wordt gegeven;
- De manier waarop de RI&E wordt gemaakt;
- Het plan van aanpak, onderdeel van de RI&E.
- Benoeming van persoon en positionering preventiemedewerker

Als je denkt dat je te klein bent
om **invloed** te hebben,
heb je waarschijnlijk nog nooit
de nacht doorgebracht
met een **mug** op je kamer

Wil je weten hoe jij als OR invloed kunt uitoefen op
het RI&E proces? Neem dan contact op:

Email: **porto.franco@tri-plus.nl**

Tel. **06 249 28 350**

www.tri-plus.nl

tri-plus